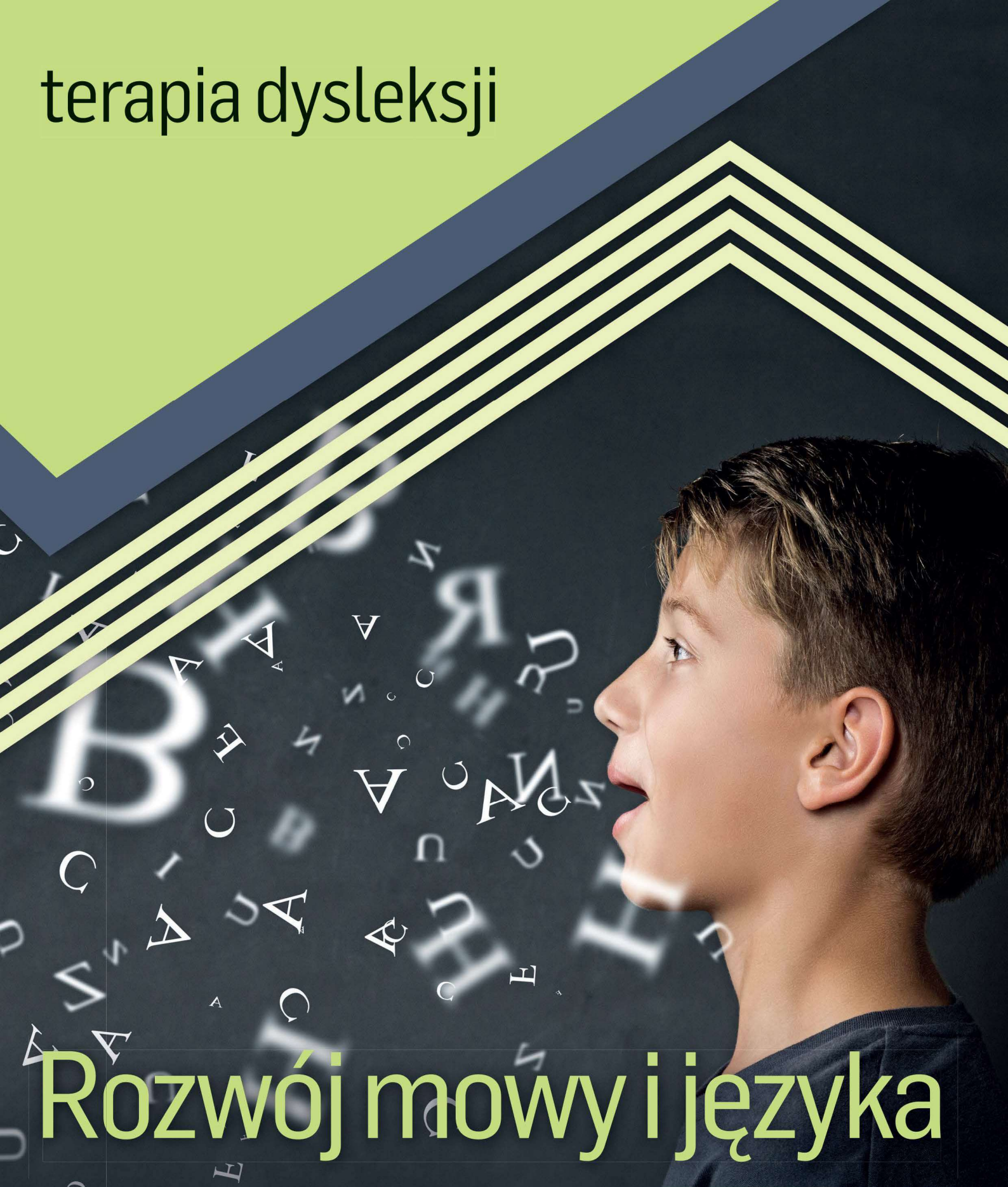

terapia dysleksji

Rozwój mowy i języka

**Ćwiczenia i karty pracy
do zajęć korekcyjno-kompensacyjnych**

Wstęp

Seria pomocy dydaktycznych Forum Media Polska „Terapia dysleksji” powstała w oparciu o wieloletnie doświadczenia terapeutyczne z wykorzystaniem poradnika „Terapia pedagogiczna uczniów ze specyficznymi trudnościami w uczeniu się”. Przeznaczona jest do pracy z uczniami szkół podstawowych. Prostota ćwiczeń i kart pracy połączona z wysokim poziomem merytorycznym proponowanego materiału sprawia, że zeszyty te stanowią profesjonalną pomoc dla terapeuty oraz rodzica/opiekuna pracującego z uczniem.

Seria zeszytów „Terapia dysleksji” prezentuje materiał do pracy korekcyjno-kompensacyjnej z obszaru funkcji:

- słuchowych,
- wzrokowych,
- grafomotoryki,
- orientacji przestrzennej,
- koordynacji wzrokowo-ruchowej z uwzględnieniem procesów przetwarzania sensorycznego (SI),
- zaburzeń funkcjonowania emocjonalnego z uwzględnieniem ADHD,
- zaburzeń koncentracji uwagi,
- specyficznych trudności w uczeniu się matematyki,
- zaburzeń rozwoju mowy i języka.

Każdemu obszarowi trudności przypisane są dwa zeszyty do pracy terapeutycznej. Jeden z ćwiczeniami i kartami pracy do zajęć korekcyjno-kompensacyjnych, a drugi do samodzielnej pracy w domu.

Wybór i uporządkowanie materiału w obu zeszytach pozwala terapeutcie zaplanować pracę domową ucznia i wykorzystać ćwiczenia jako element terapii utrwalającej zdobyte przez dziecko umiejętności. Zeszyty mogą być także wykorzystywane w pracy korekcyjno-kompensacyjnej przez nauczyciela i/lub rodzica w sytuacjach, gdy brakuje specjalisty.

Trzy poziomy trudności oznaczono jedną, dwiema lub trzema kropkami. Odpowiadają one potrzebom dzieci, które nie uzyskały jeszcze gotowości szkolnej (jedna kropka), tym, które mają nasilone trudności w uczeniu się czytania i pisania (dwie kropki), oraz tym, u których trudności te utrzymują się (trzy kropki). Oczywiście podział ten jest podziałem symbolicznym i zawsze o wyborze odpowiedniego ćwiczenia powinien decydować specjalista prowadzący terapię dziecka.

Ćwiczenia oraz karty pracy proponowane w tym zeszycie zawierają materiał z obszaru szeroko rozumianej problematyki zaburzeń rozwoju mowy i języka u uczniów ze specyficznymi trudnościami w uczeniu się. Uzupełnieniem prezentowanego materiału jest zeszyt „Terapia dysleksji. Rozwój mowy i języka. Karty do samodzielnej pracy w domu”.

Obydwa zeszyty zawierają niezbędne treści do wykorzystania w terapii zaburzeń rozwoju mowy uczniów ze specyficznymi trudnościami w uczeniu się ze szczególnym uwzględnieniem dysleksji rozwojowej.

Uczniom, ich rodzicom, nauczycielom oraz terapeutom korzystającym z naszych zeszytów życzę wielu sukcesów oraz satysfakcji z pokonywania trudności.

Irena Sosin

Wywoływanie głosek szeregu szumiącego

Wszystkie ćwiczenia mające na celu bezpośrednie wywołanie głoski powinny zostać poprzedzone ćwiczeniami aparatu artykulacyjnego, które mają na celu usprawnienie języka, warg i regulację oddechu. Prosimy także dziecko o:

- częste powtarzanie sylab [la – al, lo – ol, lu – ul], zwracając uwagę na dokładne unoszenie języka oraz niskie opuszczanie szczęki podczas realizacji głoski [l],
- powtarzanie głosek [t], [d] i [n] dźwiękowych (podczas realizacji głoski język dotyka do wałka dźwiękowego) – aby pomóc dziecku trafić język iem we właściwe miejsce, możemy dotknąć je np. szpatułką lub zimną łyżeczką.

Propozycja I

Prosimy dziecko o szybkie wymawianie [t] lub [d] dźwiękowego:

[ttttttt] – [cz]
[ddddd] – [dź]

Prosimy dziecko o przedłużenie artykulacji głosek [cz] lub [dź]:

[cz] – [sz]
[dź] – [ż]

UWAGA!

Jeżeli u dziecka stwierdzamy sygmatyzm boczny, korekcję głosek zawsze zaczynamy od głosek zwarto-szczelinowych [cz], [dź], następnie przechodząc do głosek szczelinowych [sz], [ż].

Propozycja II

Język dziecka unosimy do dźwięków szpatułką, jednocześnie uciskając policzki dziecka.

Propozycja III

Prosimy dziecko o wymawianie głoski [sz] z „grającą” szyją (drganie w obrębie szyi). W efekcie dziecko powinno wyartykułować głoskę [ż].

Prosimy dziecko o wymawianie głoski [cz] z „grającą” szyją. W efekcie dziecko powinno wyartykułować głoskę [dź].

UWAGA!

Przed rozpoczęciem ćwiczeń tym sposobem należy upewnić się, że dziecko rozumie różnicę pomiędzy głoską dźwięczną a bezdźwięczną.

Propozycja IV

Prosimy dziecko o wymawianie głoski [sz] w sposób dźwiękowy i jednocześnie „przyklejenie” języka do dziąseł. W ten sposób dziecko powinno wyartykułować głoskę [cz].

Propozycja V

Opisujemy dziecku, jak ma ułożyć język w czasie artykulacji głoski. Często zdarza się, że dziecko, u którego narządy artykulacyjne są sprawne i rozćwiczone, potrafi wykonać instrukcję i samodzielnie (bez pomocy logopedy) wyartykułować głoskę.

► Tajemnicze plemię

Opowiadamy dziecku o tajemniczym plemieniu, które żyje bardzo daleko stąd i używa dziwnego języka. Proponujemy wspólną naukę tego języka – dziecko powtarza po nas:

sza, sze, czo, szu, rzi, szy
asz, esz, osz, udź, isz, ysz
acza, ecze, uczu, iczi, yszy

W miarę utrwalania głoski możemy tworzyć sylaby/wyrazy (nieznaczące) bardziej skomplikowane, np. szisze, oszesz, eczesz.

► Czary-mary

Zapraszamy dziecko do wspólnego czarowania. Wykonując rękoma tajemnicze ruchy, wypowiadamy zaklęcia, które dziecko powtarza po nas lub wspólnie z nami. Przykładowe zaklęcia:

czat – ecz – uczu
kasza – asza – kisza – kasz
koż – keż – każ – kyż – eżek

Sylaby wykorzystywane w zaklęciach dobieramy w zależności od umiejętności dziecka oraz ćwiczonej głoski/głosek. Ćwiczenie to usprawnia artykulację głoski w sylabach oraz ćwiczy pamięć słuchową (długość ciągu sylab możemy wydłużać w zależności od możliwości dziecka). Przy odpowiednim ułożeniu sylab ćwiczenie to możemy wykorzystać także do usprawniania słuchu fonematycznego.

► Echo

Umawiamy się z dzieckiem, że będzie ono dla nas echem (w przypadku dzieci młodszych należy się upewnić, że dziecko wie, co to jest echo). Dziecko powtarza po nas sylaby/ciągi sylabowe/wyrazy. Materiał do ćwiczeń dobieramy w zależności od utrwalanej głoski, np.: